În ultimul capitol, autoarea încearcă depistarea unor puncte de întâlnire între literatura religioasă latină, în special cea din secolul al XII-lea, şi lirica provensală, dat fiind substratul cultural comun celor două tradiţii. Convergenţele se manifestă nu atât în planul lingvistic, cât în cel conceptual. Diferenţele sunt determinate de distanţa dintre cele două tradiţii. Sub aspect lingvistic, termenul *cossirar* prezintă o „alunecare semantică faţă de corespondentul său latin, apropiindu-se tot mai mult sferei afectivului şi distanţându-se de cea referitoare la raţional", care prevalează în latinul *considerare.* Aceasta nu împiedică, însă, existenţa unor corespondenţe şi ecouri între cele două limbi, în special la nivel ideatic.

Lucrarea Mirei Mocan îndeplineşte cu prisosinţă dezideratul profesorului ei, Corrado Bologna: „La filologia si rivela una volta di più il necessario sostegno di qualsiasi critica, lo strumento storiografico di una storia del pensiero attestata da documenti verbali e iconici nei confronti dei quali è necessario un ascolto rispettoso, attento alla decrittazione dei segni deposti dagli autori nelle opere" (p. 12).

MARIANA ISTRATE
Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu"
Cluj-Napoca, str. E. Racoviţă, 21

„Il nome nel testo". Rivista internazionale di onomastica letteraria, VIII, 2006, Pisa, 719 p.

Numărul VIII (2006) al revistei internaţionale de onomastică literară „Il nome nel testo" cuprinde *Actele celui de-al XXII-lea Congres Internaţional de Ştiinţe Onomastice,* desfăşurat la Pisa, între 28 august şi 4 septembrie 2005. Mai precis, în acest volum de dimensiuni ample vom găsi comunicările prezentate în secţiunile 3a şi 3b (*Teorie şi metode* şi *Numele în genurile literare*). Dată fiind generoasa tematică propusă (*Numele în timp şi spaţiu*), o sistematizare a intervenţiilor este aproape imposibilă. Din cele 60 de articole cuprinse în volum vom semnala doar pe acelea care ne-au atras atenţia, prezentarea noastră fiind una pur subiectivă.

Secţiunea este deschisă de Karlheinz Hengst care, în studiul *Namen und Literatur. Theorie und problematik,* preia termenul „Poetonym", pentru desemnarea categoriei onomastice specifice textului literar (în lucrarea noastră *Numele propriu în textul narativ,* Cluj-Napoca, Napoca Star, 2000, am propus termenul *simbonim,* ducând astfel mai departe ideile lui Augustin Pop), şi, în consecinţă, disciplina care-l studiază se va numi „Poetonymie". Tratează apoi, printre altele, funcţiile poetonymului: localizatoare, sociologică, informativă, asociativă, semantică, expresivă, estetică, idieologică, clasificatoare. Asupra funcţiei poetice a numelui propriu se opreşte şi Alecsandr Zhivoglyadov (*Eidetic aproch to analysis of poetic function of english personal names*). El dezvoltă o teorie eidetică asupra numelui propriu, referitoare la esenţa lucrurilor şi la semnificaţia lor. Poetonimele sunt concepute ca unităţi circumscrise de o forţă reflexivă înţeleasă ca sens al acestora. Cadrul complex de conturare a poetonimului constă într-un nume-formă şi o imagine iconică.

Andrea Brendler încearcă să pună bazele unei onomastici literare imediate, care să îmbogăţească metoda ştiinţifică tradiţională (aceea a unui examen mediat) privind strategiile denominative în literatură prin intervievarea scriitorilor în calitatea lor de denominatori literari (*Interviste a scrittori italiani sui nomi: un rapporto di ricerca*).

Pentru intervenţiile din secţiunea 3b putem individualiza câteva direcţii distincte. Laura Salmon ilustrează în mod sintetic complexitatea referinţelor teoretice privitoare la traductologie şi onomastică (*La traduzione dei nomi propri nei testi fizionali. Teorie e strategie in ottica multidisciplinare*). Tema propusă se situează la interferenţa ambelor discipline şi este exemplificată

prin strategiile utilizate în traducerile italiene ale operelor scriitorului rus Sergej Dovlatov. Validitatea principiilor Laurei Salmon este susţinută de un alt studiu, al Zsuzsannei Fábián, care analizează antroponimele din cele şase traduceri în limba maghiară ale lui *Pinocchio* de Carlo Collodi. Pe aceeaşi linie se situează contribuţia lui Alessandro Orengo, *La traduction des noms propres dans les K'ERAKANOWT'EAN GIRK' („Livres de grammaire") de Oskan Erewanc'i,* cea a Mariei Avdonina, *Literary Names Translation: Connotative Fields Transfer,* cea a Paolei Calef, *Onomastica e traduzione: la „Divina Commedia" in castigliano* şi, în sfârşit, cea a Patriziei Paradisi, *Da Pierino a Svanî, I nomi di Pascoli traduttore.*

În marea majoritate a studiilor, obiectul cercetării îl constituie cele două mari categorii onomastice: antroponimele (Anna Cornagliotti, *Antroponimi goldoniani,* Elena Landoni, *I nomi di Miranda di Antonio Fogazzaro,* Pasquale Marzano, *Sui mutamenti onomastici e gli usi allocutivi dei nomi in due versioni di una novella pirandelliana,* Annamaria Carrega, *Nomi di vetro: note sulla narrativa di Paul Auster*) şi toponimele (Maria Augusta Coppola, *Il Monte Sion nel cosiddetto „Cristo III" anglosassone,* Antonietta Dettori, *Onomastica dei luoghi nell'opera letteraria di Marcello Fois,* Anna Ferrari, *Luoghi senza nome e nomi senza luogo nella mitologia classica*), fără a fi însă ocolite celelalte (Louis Timothy Nau, *Exonyms, endonyms and pseudonyms in the work of sir Norman Davies,* Giulia Dell'Aquila, *Le ragioni della pseudonimia: il caso Angelico Aprsio,* Carla Del Zotto, *I nomi degli animali nella „Tierdichtung germanica"*).

Genurile literare abordate sunt variate: basm (Monica Menegazzi, *I nomi propri nei „Kinder- und Hausmärchen" dei fratelli Grimm*), literatură medievală (Margherita Lecco, *Nome e variazioni onomastiche, di „Caradoc Briebras" nella narrativa medievale,* Marcello Meli, *La funzione degli antroponimi nella narrazione nibelungica*), literatură poliţistă (Francesca Paolini, *L'onomastica nel genere giallo di Friedrich Dürrenmatt*) sau literatură ştiinţifică-fantastică (Sante Fernararo, *I nomi nella fantascienza: il caso di Isaac Asimov*) sau roman istoric (Luisa Marinho Antunes, *I nomi dei personaggi indigeni nel romanzo storico indianista di José de Alenear*). Sau, o altă tendinţă în abordarea numelui este cea a parcursului de la nume omis (Mireille Gille, *Non-dit e noms dits dans les „Letres sur l'Italie" du Président Dupaty*) la nume în paratext (Giulia Pissarello, *L'onomastica nel paratesto del romanzo inglese del Settecento*), până la jongleriile şi jocurile onomastice (Monica Longobardi, *Jonglerie onomastica: transformismi ed enigmi nella tradizione romanza e arturiana*).

Remarcăm studii şi cercetări de o înaltă ţinută ştiinţifică şi o muncă imensă în îngrijirea apariţiei acestora într-un volum, trudă depusă, ca de obicei, de Maria Giovanna Arcamone, Donatella Bremer, Davide De Camilli şi Bruno Porcelli, personalităţi care au dovedit deja că în înţelegerea semnificaţiei globale a textului nu se poate face abstracţie de funcţiile specifice ale numelui propriu în literatură.

MARIANA ISTRATE
Institutul de Lingvistică şi Istorie literară
„Sextil Puşcariu"
Cluj-Napoca, str. E. Racoviţă, 21